

avgrensa til nokon «Bruksrettighet». (b)Tilsvarende hefte er sjølvstekt registrert på alle dei dåverande hovudbruka på Villanger.

Geografi eller eigarskap?

I notatet frå Thommessen (side 4) blir det kort argumentert for at rettane for Villanger i Austre Vaulevika gjeld bruksrettar (sågar ikkje-eksklusive bruksrettar), medan eigarrettane skal tilhøyre Karl Taule, dvs. Rossnes, bruk 1-2. Hovudargumentet for dette ligg ifølgje notatet i formuleringa «I Østre Vauleviken i Karl Taule, Rosnes' lott», altså at det implisitt er gjeve at det er Karl Taule som er eigar. (Det er elles interessant at understrekinga i originalen av «fælles oplagsplads» behendig er stroken i sitatet på side 4 i notatet.)

Som påpeikt framfor er det vår forståing at «i Karl Taule, Rosnes' lott» heng saman med og er nærast eit attributt eller ei presisering av «Østre Vauleviken» (det var t.d. «Vaulen» fleire stader i området), og at det difor isolert sett ikkje kan brukast for å avgjere eigarskap. For i alle dei andre tilsvarende samanhengar er det gjort klårt greie for om tilhøvet gjeld bruksrett eller eigarrett, men altså ikkje ikkje her, her er det berre snakk om «fælles oplagsplads».

Etter vår oppfatning blir det direkte løye når det i notatet (side 4) frå Thommessen heiter at «... det var Karl Taule, eier av Rossnes gård, ... som i sin tid ga samtlige loteiere på Rossnes gård og Villanger gård ... en rett til å bruke en geografisk avgrenset del av hans egen eiendom ... til opplagsplass og evt anleggelse av dampskipbrygge.» Saka er etter vår oppfatning tvert om, nemleg at det var samtlege eigarar Rossnes-Villanger som i felleskap la til rette for at ein del av den felles utmarka kunne nyttast som tiltenkt tomt i samband med den planlagde vegen og den felles dampskipskaien. Og det vart best ordna ved at området vart disponert i fellesskap mellom eigarane.

Nausttomten frå 1954 – Ein stilleiande aksept?

Vi viser igjen til side 4 i notatet frå Thommessen AS. I 1954 vart bruk 12 i Rossnes skilt ut frå Rossnes bruk 1-2, dette inkluderte ein naustomt som låg innanfor den før omtalte felles opplagsplassen i Austre Vaulevika. Utskiljinga skjedde utan at nokon på Villanger protesterte, les vi i notatet, og dette blir i notatet tolka som ei stilleiande godkjenning av at området tilhørde Rossnes, bruk 1-2.

Forklaringa på manglande reaksjon frå eigarane på Villanger den gongen er opp i dagen: Ingen av dei var synske, og dei hadde faktisk ikkje kjennskap til at ein slik naustomt var blitt skilt ut. Hadde fadesen den gong blitt synleg, t.d. ved at det vart bygt eit naust der, ville det garantert blitt ballade; handelen måtte kanskje gjerast om, eventuelt hadde ein funne ei ordning for kompensasjon.

Mangel på reaksjon frå dei på Villanger si side på nausttomten i Austre Vaulevika i 1954 kan såleis ikkje tolkast som noka stilleiande godkjenning. For korleis skulle dei kunne reagere på noko dei ikkje visste om?

Om istilhøva i farne tider

Lingalaks AS, Thommessen AS – og alle vi andre – slit med å finne ut noko substansielt som potensielt kan ha lege til grunn for at dei på Villanger skulle ha «ikkje-eksklusiv bruksrett» til den felles opplagsplassen i Austre Vaulevika. Thommessen kjem her opp med ein spektakulær hypotese om at dette skuldast at dei på Villanger skulle kunne dra opp ein båt der om istilhøva vart plagsame i Villangervågen.

Vi kjenner til «den vesle istida» først på 1700-talet, men vi trur lite på at istilhøva har noko med ein «ikkje-eksklusiv bruksrett» av ein opplagsplass på 1900-talet å gjere. Vi har prøvd å sjekke dette ut mot ymse kjelder, og våre funn er som følgjer:

- (a) Ingen av dei som kjenner til Villanger i farne tider har høyrte om nokon slik samanheng.